

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 20 април 2018 г.
(OR. en)

8175/18

Междуинституционално досие:
2018/0104 (COD)

JAI 328
FRONT 96
VISA 83
FAUXDOC 28
CODEC 591
IA 104
FREMP 53

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От: Генералния секретар на Европейската комисия,
подписано от г-н Jordi AYET PUIGARNAU, директор

Дата на получаване: 18 април 2018 г.

До: Г-н Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2018) 212 final

Относно: Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА
СЪВЕТА относно повишаване на сигурността на личните карти на
гражданите на Съюза и на документите за пребиваване, издавани на
гражданите на Съюза и на членовете на техните семейства, които
упражняват правото си на свободно движение

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2018) 212 final.

Приложение: COM(2018) 212 final

Страсбург, 17.4.2018
COM(2018) 212 final

2018/0104 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно повишаване на сигурността на личните карти на гражданите на Съюза и на документите за пребиваване, издавани на гражданите на Съюза и на членовете на техните семейства, които упражняват правото си на свободно движение

(текст от значение за ЕИП)

{SWD(2018) 110 final} - {SWD(2018) 111 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания за предложението и негови цели

Гарантирането на сигурността на документите за пътуване и за самоличност е ключов елемент в борбата с тероризма и организираната престъпност и в изграждането на истински Съюз на сигурност. Много от инициативите, предприети от ЕС през последните години с цел да се подобри и укрепи управлението на външните граници, разчитат на сигурни документи за пътуване и за самоличност. С неотдавна въведеното изменение на Кодекса на шенгенските граници¹ се въвежда изискването за систематична проверка в базата данни на Шенгенската информационна система (ШИС) и базата данни на Интерпол за откраднати и изгубени документи за пътуване (SLTD) на всички лица и техните документи за пътуване, независимо от националността на притежателя.

Европейските граждани са все по-мобилни. Над 15 милиона граждани на ЕС пребивават и над 11 милиона работят в държава членка, различна от тази, на която са граждани². Всяка година над един милиард души пътуват в рамките на ЕС или преминават външните му граници³.

Настоящото предложение за регламент е част от Плана за действие от декември 2016 г. за укрепване на европейския отговор по отношение на измамите с документи за пътуване⁴, в който Комисията набелязва редица действия във връзка със сигурността на документите, включително личните карти и документите за пребиваване, в контекста на неотдаващите терористични нападения в Европа. Впоследствие целите на плана за действие бяха подкрепени от заключения на Съвета⁵, последвали многократните призови на Съвета за подобряване на сигурността на документите за самоличност и за пребиваване⁶.

Още в своето съобщение от 2016 г., озаглавено „Повишаване на сигурността в свят на мобилност: подобряване на информационния обмен в борбата срещу тероризма и по-сигурни външни граници“⁷, Комисията подчерта необходимостта да се гарантира сигурността на документите за пътуване и за самоличност, когато се налага да се установи без съмнение самоличността на дадено лице, като подчерта, че един подобрен подход ще разчита на надеждни системи за предотвратяване на злоупотребите и заплахите за вътрешната сигурност, произтичащи от пропуски в сигурността на

¹ Регламент (ЕС) 2017/458 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2016/399 по отношение на засилването на проверките в съответните бази данни по външните граници.

² Годишен доклад за трудовата мобилност в рамките на ЕС през 2016 г. (данни за 2015 г.).

³ Таблици за трансграничните пътувания на гражданите на ЕС — 2015 г. (всички причини) — http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Tourism_statistics.

⁴ COM(2016) 790 final.

⁵ Заключения на Съвета относно Плана за действие на Комисията за укрепване на европейския отговор по отношение на измамите с документи за пътуване, приети на 27 март 2017 г. <http://www.consilium.europa.eu/bg/press/press-releases/2017/03/27/jha-travel-document-fraud/>.

⁶ Още през 2005 г. държавите членки единодушно приеха заключения на Съвета относно минималните стандарти във връзка със сигурността на процесите за издаване на лични карти на държавите членки (документ на Съвета 14390/05). Това беше последвано от резолюция през 2006 г.

⁷ <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%2014938%202006%20INIT>.

⁷ COM(2016) 602 final.

документите. Освен това в Доклада за гражданството за 2017 г. Комисията се ангажира да анализира варианти на политиката за повишаване на сигурността на личните карти и документите за пребиваване⁸.

От двадесет и шестте държави — членки на ЕС, които издават лични карти на своите граждани, притежаването на лична карта е обичайно и задължително в 15 държави членки⁹. В съответствие с правото на ЕС относно свободното движение на хора (Директива 2004/38/ЕО¹⁰) гражданите на ЕС могат да използват личните карти като документи за пътуване, когато пътуват в рамките на ЕС, а също така и когато влизат в ЕС от държави извън Съюза. Личните карти действително са често използвани при пътуване. Освен това държавите членки са сключили споразумения с редица трети държави, по силата на които гражданите на ЕС могат да пътуват, като използват своите национални лични карти. Това включва и пътуването до трети държави за участие в терористични дейности и след това връщане в ЕС.

Понастоящем нивата на сигурност на националните лични карти, издавани от държавите членки, и на документите за пребиваване за граждани на ЕС, които пребивават в друга държава членка, и членовете на техните семейства се различават значително, което увеличава риска от фалшифициране и измами с документи, както и води до практически трудности за гражданите, когато искат да упражнят правото си на свободно движение.

Гражданите на ЕС също така използват своите лични карти в ежедневието си, за да удостоверят самоличността си пред публични и частни субекти при упражняване на правото си на пребиваване в друга държава от ЕС (мобилни граждани на ЕС).

В съответствие с Директива 2004/38/ЕО мобилните граждани и членовете на техните семейства, които не са граждани на държава членка, получават и документи, доказващи тяхното пребиваване в приемащата държава членка. Въпреки че тези документи за пребиваване не са документи за пътуване, картите за пребиваване на членове на семейството на мобилни граждани на ЕС, които не са граждани на държава членка, използвани заедно с паспорт, предоставят на притежателите им право да влизат в ЕС без виза, когато те придружават или се присъединяват към гражданин на ЕС.

Подправянето на документи или лъжливото представяне на материални факти, свързани с условията за правото на пребиваване, бяха определени като най-значимите случаи на измами в контекста на директивата¹¹, която в своя член 35 дава възможност за борба с тези измами.

В този контекст е от решаващо значение Европейският съюз и най-вече държавите членки да засилят действията за подобряване на сигурността на документите, издавани на граждани на ЕС и на членове на техните семейства, които са граждани на трети държави. Подобрената сигурност на документите е важен фактор за повишаване на сигурността в рамките на ЕС и по неговите граници и за подпомагане на постигането на

⁸ Заключение на Съвета относно доклада за гражданството на ЕС за 2017 г., приети на 11 май 2017 г., <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9080-2017-INIT/bg/pdf>.

⁹ Освен това в пет други държави членки гражданите са задължени да притежават неконкретизиран документ с цел установяване на самоличността. На практика този документ често е под формата на лична карта.

¹⁰ Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки (ОВ L 158, 30.4.2004 г., стр. 77).

¹¹ COM (2009) 313 final.

ефективен и истински Съюз на сигурност. Включването на биометрични идентификатори, и по-специално на пръстови отпечатыци, прави документите по-надеждни и по-сигурни. В този контекст е от решаващо значение документите със слаби защитни елементи да бъдат извадени от употреба възможно най-бързо.

В работната програма на Европейската комисия за 2018 г. е включено представянето на законодателна инициатива (по REFIT) за подобряване на сигурността на личните карти и документите за пребиваване, издавани на гражданите на ЕС и членовете на техните семейства, които не са граждани на държава членка¹². Целта е да се повиши сигурността в Европа, като се отстранят пропуските по отношение на сигурността, произтичащи от ненадеждни документи, и да се улеснят мобилните граждани на ЕС и членовете на техните семейства да упражняват правата си на свободно движение в ЕС, като техните документи станат по-надеждни и се приемат по-широко при трансгранични ситуации.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

ЕС предоставя на своите граждани пространство на свобода, сигурност и правосъдие без вътрешни граници, в което е гарантирано свободното движение на хора в съчетание с подходящи мерки по отношение на управлението на външните граници, убежището, имиграцията, както и предотвратяването на престъпността и тероризма и борбата с тях. Европейците смятат свободното движение за основно постижение на европейската интеграция. То включва правото да влизат и да напускат територията на друга държава членка, както и правото да пребивават и да живеят там. Мерките във връзка със свободното движение са неизменно свързани с мерките, въведени за гарантиране на сигурността в рамките на Европейския съюз.

Много от мерките на ЕС в областта на сигурността, като например системните проверки в Шенгенската информационна система, установени от Кодекса на шенгенските граници¹³, разчитат на сигурни документи за пътуване и за самоличност. Подобряването на обмена на информация чрез оперативната съвместимост на информационните системи на ЕС в областта на сигурността, управлението на границите и миграцията, както неотдавна беше предложено от Комисията¹⁴, също ще зависи от подобрената сигурност на документите, включително при провеждането на проверки на самоличността, извършвани от компетентните органи в рамките на територията на държавите — членки на ЕС.

¹² Този въпрос беше обсъден и в рамките на платформата REFIT (становище на платформата REFIT по сигнал на гражданин (LiL 242) относно документите за самоличност и за пътуване, 7 юни 2017 г.). Платформата REFIT призовава Комисията да анализира осъществимостта на хармонизирането на документите за самоличност и за пребиваване, или на който и да било от основните им елементи, с цел улесняване на свободното движение и справяне с предизвикателствата, пред които се изправят мобилните граждани на ЕС в приемащите държави.

¹³ Регламент (ЕС) 2017/458 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2016/399 по отношение на засилването на проверките в съответните бази данни по външните граници.

¹⁴ Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на рамка за оперативна съвместимост между информационните системи на ЕС (полицейско и съдебно сътрудничество, убежище и миграция), COM(2017) 794 final.

Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на рамка за оперативна съвместимост между информационните системи на ЕС (граници и визи) и за изменение на Решение 2004/512/ЕО на Съвета, Регламент (ЕО) № 767/2008, Решение 2008/633/ПВР на Съвета, Регламент (ЕС) 2016/399 и Регламент (ЕС) 2017/2226.

Директивата за свободното движение (2004/38/ЕО) определя условията за упражняване на правото на свободно движение и (временно и постоянно) пребиваване в Съюза за гражданите на ЕС и членовете на техните семейства. В тази директива се предвижда, че като представят валидна лична карта или паспорт, гражданите на ЕС и членовете на техните семейства могат да влизат и да пребивават в друга държава членка, както и да подават заявление за съответните документи за пребиваване. Директивата обаче не урежда формата и стандартите за личните карти, които се използват за влизане или напускане на държавите — членки на ЕС. По същия начин тя не предвижда конкретни стандарти за документите за пребиваване, издавани на гражданите на ЕС, нито за тези, издавани на членовете на техните семейства, които не са граждани на Съюза, освен наименованието на документа за тях — „Карта за пребиваване на член на семейството на гражданин на Съюза“ (вж. член 10, параграф 1 от Директива 2004/38).

През последните години бяха въведени стандарти на ЕС за редица документи за самоличност и за пътуване, използвани в Европа. Правото на ЕС вече предвижда стандарти за защитните елементи и биометричните данни (портретна снимка и пръстови отпечатъци) в паспортите и документите за пътуване, издавани от държавите членки¹⁵, както и единни формати за визи¹⁶ и разрешения за пребиваване на граждани на трети държави¹⁷. Тези стандарти се използват и за разрешенията за местен граничен трафик¹⁸ и разрешенията, издавани в рамките на законодателството на ЕС в областта на законната миграция. Неотдавна беше приет нов общ дизайн за разрешенията за пребиваване за гражданите на трети държави с цел да се подобрят допълнително защитните елементи върху тях¹⁹. При липсата на мерки за хармонизиране държавите членки могат да избират предпочитания от тях формат за картите за пребиваване и за постоянно пребиваване на гражданите на трета държава, които са членове на семейството на мобилни граждани на ЕС. При този избор те могат да решат да следват същия „единен формат“, предвиден в Регламент (ЕО) № 1030/2002 на Съвета относно единния формат на разрешенията за пребиваване за гражданите на трети страни²⁰, изменен, както бе посочено по-горе, през 2017 г., при условие че статутът на членове на семейството на гражданин на Съюза е ясно посочен върху картата и че се избягва объркване с разрешенията за пребиваване, които се уреждат от Регламент № 1030/2002²¹. През 2008 г. в изявление на Съвета²² държавите членки изразиха волята си да използват единния формат за тази цел и няколко държави членки спазват този правно необвързващ ангажимент.

¹⁵ Регламент (ЕО) № 2252/2004 (ОВ L 385, 29.12.2004 г., стр.1.) Обединеното кралство и Ирландия не участват в тази мярка.

¹⁶ Регламент (ЕО) № 1683/95 (ОВ L 164, 14.7.1995 г., стр.1.)

¹⁷ Регламент (ЕО) № 1030/2002 (ОВ L 157, 15.6.2002 г., стр.1.)

¹⁸ Регламент (ЕО) № 1931/2006 (ОВ L 405, 30.12.2006 г., стр. 1.)

¹⁹ Регламент (ЕС) 2017/1954 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2017 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1030/2002 на Съвета относно единния формат на разрешенията за пребиваване за гражданите на трети страни.

²⁰ Регламент (ЕО) № 1030/2002 на Съвета от 13 юни 2002 г. относно единния формат на разрешенията за пребиваване за гражданите на трети страни, ОВ L 157, 15.6.2002 г., стр. 1.

²¹ Както се признава в член 5а от Регламент № 1030/2002 на Съвета.

²² Документ на Съвета от 11 юни 2008 г. (13.06), PV/CONS 26 JAI 188, 8622/08 ADD 1.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Съгласно член 21 от ДФЕС гражданите на ЕС имат право свободно да се движат и да пребивават на територията на държавите членки. В член 21 се предвижда възможността Съюзът да предприема действия и да приема разпоредби с оглед улесняване на упражняването на правото на свободно движение и пребиваване на територията на държавите членки, ако са необходими действия за постигането на тази цел, така че да се улесни упражняването на това право. Прилага се обикновената законодателна процедура.

Предложеният регламент има за цел да улесни упражняването на правото на свободно движение на гражданите на ЕС в сигурна среда, т.е. да улесни упражняването на правото им да пътуват и пребивават в държава членка с националните си лични карти и да разчитат на тези карти там като надеждно доказателство за гражданство, както и правото им да разчитат на документите за пребиваване, издадени им в качеството им на лица, пребиваващи в държава членка, различна от държавата членка, на която са граждани.

Предложението ще доведе до по-сигурни документи благодарение на подобрени защитни елементи на националните лични карти и документите за пребиваване, което ще позволи правото на свободно движение да се упражнява в по-сигурна среда. По този начин публичните органи, гражданите на ЕС и членовете на техните семейства ще бъдат защитени от престъпления, фалшифициране и измами с документи. Следователно настоящото предложение спомага за повишаване на общата сигурност в ЕС.

Член 21, параграф 2 от ДФЕС изрично предвижда правно основание за мерки, целящи да улеснят упражняването на правото на свободно движение на гражданите на ЕС, включително чрез намаляване на риска от измами под формата на фалшифициране на документи и чрез гарантиране на доверието, необходимо за свободно движение.

• Субсидиарност (при неизключителна компетентност)

Терористичната заплаха, пред която е изправен Европейският съюз, има транснационален характер и не може да бъде преодоляна със самостоятелни действия на отделните държави членки. Терористите и извършителите на тежки престъпления действат през граница, а документните измами се превърнаха във фактор, способстващ престъпната им дейност, както беше подчертано в Плана за действие от 2016 г. Сигурността на личните карти и документите за пребиваване е основен елемент, за да се гарантира доверието, необходимо за свободното движение в пространството на свобода и сигурност.

Освен това Европейският съюз е решен да съдейства за свободното движение на хора в пространство на свобода, сигурност и правосъдие. До момента държавите членки упражняват своите правомощия за разработване на национални политики във връзка с документите за самоличност и за пребиваване, без непременно да отчитат целта за улесняване на свободното движение на хора или за подобряване на сигурността в рамките на Съюза. Вече бяха предприети няколко мерки за преодоляване на проблемите, установени на национално равнище. Така например някои държави членки създадоха онлайн регистри, позволяващи на организациите от публичния и частния сектор да проверяват автентичността на документите. Въпреки това липсва общ подход за подобряване на защитните елементи на тези документи и за установяване на данните, които тези документи следва да съдържат като минимум. Това води до

нерешени проблеми в отделните държави членки и до открити възможности за документни измами.

Ако не бъдат взети последователни мерки на равнище ЕС, няма да бъде възможно цялостно отстраняване на пропуските по отношение на сигурността. Отсъствието на действия на равнище ЕС ще доведе също така до повече практически проблеми за гражданите на ЕС, националните органи и предприятията в контекст, при който гражданите се местят да живеят и пътуват в целия Съюз, както и отвъд границите му. Преодоляването на системните проблеми във връзка със сигурността и свободното движение, като се гарантира високо ниво на сигурност на националните лични карти и документи за пребиваване и чрез въвеждането на минимални общи стандарти, очевидно изисква действия на равнище ЕС. Целите на всяка инициатива за преодоляване на настоящото положение не могат да бъдат постигнати на национално равнище. Всички тези документи имат присъщо европейско измерение поради връзката си с упражняването на правото на свободно движение в пространство на свобода, сигурност и правосъдие.

Настоящото предложение за регламент няма да изисква от държавите членки да издават документи, които не се издават понастоящем.

- **Пропорционалност**

Действията на равнище ЕС могат да придадат значителна стойност в преодоляването на тези предизвикателства и в много случаи са единственият начин за постигането и поддържането на единна и съвместима система. През последните месеци и години сигурността в рамките на Европейския съюз и по външните му граници бе поставена на особено изпитание. Настоящите предизвикателства пред сигурността подчертават неразривната връзка между свободното движение на хора в рамките на Европейския съюз и строгото управление на външните граници. Мерките за подобряване на сигурността и управлението на външните граници, като например системните проверки в базите данни на всички лица, включително граждани на ЕС, които пресичат външните граници, не действат пълноценно, ако основният инструмент за установяване на самоличността на гражданите е проблематичен дори в национален контекст.

Освен това гражданите не могат да разчитат на своите документи, за да упражняват правата си, ако не са сигурни, че документите им ще бъдат приети извън държавата членка, която ги е издала.

Премахването на „най-слабите звена“ и въвеждането за всички държави членки, издаващи документи, на минимални стандарти за информацията, предоставена в тези документи, и за защитните елементи, ще улесни упражняването на правото на свободно движение и ще подобри сигурността в рамките на ЕС и по неговите граници. Много държави членки вече разработиха и въведоха защитени от подправяне лични карти. Пълната хармонизация не е оправдана, поради което се предлага пропорционална мярка, която да гарантира минимални стандарти за сигурност на документите. Това включва въвеждането на задължително изискване за пръстови отпечатащи, които са най-надеждният начин за установяване на самоличността на дадено лице, като мярката е пропорционална с оглед на заплахите за сигурността, пред които е изправен Съюзът. Що се отнася до картите за пребиваване, издавани на членове на семейството, които са граждани на трети държави, се предлага да се използват същият формат като вече договорения на равнище ЕС в Регламент № 1030/2002 по отношение на разрешенията за пребиваване на граждани на трети държави, за които се прилага регламентът.

- **Избор на инструмент**

Регламентът е единственият правен инструмент за осигуряване на пряко и общо прилагане на правото на ЕС във всички държави членки. В област, в която различията затрудняват свободното движение и подкопават сигурността, регламентът ще гарантира постигане на желаното уеднаквяване.

3. КОНСУЛТАЦИИ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Консултации със заинтересованите страни**

Процесът на консултации съчета инструменти от по-общ характер, като например провеждането на обществена консултация, с по-целови консултации с държавите членки и с групи от заинтересовани страни. Освен това при консултациите беше взет предвид прекият принос на гражданите и становището на платформата REFIT, която призовава Комисията да анализира осъществимостта на хармонизирането на документите за самоличност и за пребиваване, или на който и да било от основните им елементи, с цел улесняване на свободното движение и справяне с предизвикателствата, пред които се изправят мобилните граждани на ЕС в приемащите държави.

В приложение 2 към оценката на въздействието, придружаваща настоящото предложение, се съдържа подробна информация относно резултатите от процеса на консултации.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Комисията възложи на Центъра за стратегии и оценки (CSES) да проведе проучване относно „Инициативи на политиката на ЕС относно документите за самоличност и за пребиваване с цел улесняване на упражняването на правото на свободно движение“ (приключено през август 2017 г.).

Съвместният изследователски център на Комисията направи преглед на концепциите, на които се основава инициативата.

Полезна информация предостави и проучване, проведено от „Milieu“ за Европейския парламент, озаглавено „Правен и политически контекст за създаването на европейски документ за самоличност“, май 2016 г.²³

- **Оценка на въздействието**

Комитетът за регулаторен контрол даде положително становище за оценката на въздействието относно настоящото предложение, като представи някои предложения за подобрене²⁴. При оценката на въздействието бяха разгледани редица варианти по отношение на личните карти и документите за пребиваване в сравнение с настоящото положение, в това число незадължителни правни мерки, минимални общи изисквания и по-широка хармонизация. Сегашното положение бе счетено за незадоволително, а по-широката хармонизация бе сметната за непропорционална.

Предпочитаният вариант бе да се определят минимални стандарти за сигурност за личните карти и минимални общи изисквания за документите за пребиваване, издавани на гражданите на ЕС, а по отношение на картите за пребиваване за граждани на трети държави, които са членове на семейството на граждани на ЕС — да се използва общият

²³ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/556957/IPOL_STU\(2016\)556957_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/556957/IPOL_STU(2016)556957_EN.pdf)

²⁴ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia&language=bg>

единен формат на разрешенията за пребиваване на граждани на трети държави. Това следва да бъде придружено от незадължителни правни мерки, за да се гарантира безпроблемно изпълнение, пригодно към специфичната ситуация и нужди на всяка държава членка.

Мерките в този вариант ще подобрят приемането на документи в ЕС, а предвидените в него подобрени защитни елементи на документите ще донесат преки и периодични икономии на разходи и по-малко неудобства за гражданите на Съюза и членовете на техните семейства, за публичните администрации (например граничните служители, които проверяват документите) и за публичните и частните оператори на услуги (например авиокомпании, доставчици на здравни услуги, банки и застрахователни дружества и социалноосигурителни институции).

Сред другите ползи от предпочитания вариант са намаляването на документните измами и кражбите на самоличност и повишаването на общото ниво на сигурността (намаляване на престъпността, измамите и тероризма) в рамките на ЕС и по неговите граници. Задължителното използване на пръстови отпечатащи беше добавено в предпочитания вариант за личните карти с цел да се увеличи ефективността от гледна точка на сигурността. Включването на два биометрични идентификатора (портретна снимка и пръстови отпечатащи) ще подобри установяването на самоличността на лицата и ще приравни нивото на сигурност на личните карти на гражданите на ЕС и картите за пребиваване, издавани на граждани на трети държави, които са членове на семейството на гражданин на Съюза, към стандартите, съответно, за паспортите, издавани на гражданите на ЕС, и разрешенията за пребиваване, издавани на граждани на трети държави, които не са членове на семейството на граждани на ЕС. По-усъвършенстваните документи ще улеснят и свободното движение на хора, тъй като използването на такива документи ще бъде по-бързо, по-лесно и по-сигурно.

Периодът за постепенно изваждане от употреба на личните карти и картите за пребиваване на членове на семейството на граждани на ЕС, които не съответстват на стандартите, предвидени в предпочитания вариант, бе съкратен на 5 години. Документите с най-малка степен на защита трябва да бъдат извадени от употреба в срок от 2 години. Всяко допълнително забавяне в прилагането на тези изменения би създавало дългосрочни пропуски в сигурността и би намалило ефективността на други наскоро приети мерки за сигурност в рамките на ЕС и по външните му граници, както и съгласуваността с тези мерки. Ето защо по-краткият период за изваждане от употреба ще ускори постигането на ползи за сигурността от усъвършенстваните документи.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Инициативата е включена в работната програма на Комисията за 2018 г. в рамките на инициативите по REFIT в раздела „пространство на правосъдие и основни права, изградено върху взаимно доверие“.

Тази инициатива идва в отговор на становището на платформата REFIT. В становището²⁵ си платформата REFIT призовава Комисията да анализира осъществимостта на хармонизирането на документите за самоличност и за пребиваване, или на която и да било от основните им характеристики, с цел улесняване на свободното движение и справяне с предизвикателствата, пред които се изправят мобилните граждани на ЕС в приемащите държави.

²⁵ Становище на платформата REFIT XIII.3а, прието през юни 2017 г.

Комисията също така разгледа възможности за опростяване и намаляване на тежестта. Ползи от настоящото предложение ще извлекат редица заинтересовани страни — гражданите, бизнесът и публичните администрации. В оценката на въздействието беше прогнозирано, че ще бъдат постигнати годишни периодични икономии на разходи благодарение, наред с другото, на ускорените проверки преди качването на борда на транспортно средство в ЕС, ускорените проверки на документи в ЕС при откриването на банкова сметка и намалените плащания на компенсация от страна на органите и въздушните превозвачи. Гражданите, фирмите и публичните администрации ще се възползват и от намаляването на разходите, свързани с неудобствата, породени от сегашната ситуация, благодарение на по-добрата осведоменост за форматите на документите и на правата, свързани с документите, и поради по-доброто приемане на документите с по-голяма степен на сигурност.

- **Основни права и защита на личните данни**

Настоящото предложение има положително въздействие върху основното право на свобода на движение и на пребиваване по силата на член 45 от Хартата на основните права на Европейския съюз, като предприема стъпки за преодоляване на трудностите, свързани с признаването и незадоволителната сигурност на личните карти и документите за пребиваване, особено за граждани на трети държави, които са членове на семейството на гражданин на ЕС. Благодарение на използването на биометрични данни удостоверяването на самоличността на лицата ще бъде по-надеждно, като същевременно се гарантира, че личните данни са точни и подходящо защитени.

Това предложение предполага обработването на лични данни, включително биометрични данни. Възможно е предложението да има въздействие върху основните права на лицата, а именно зачитането на личния живот съгласно член 7 от Хартата и правото на защита на личните данни съгласно член 8. Обработването на лични данни на лицата, включително събирането, достъпът и използването на лични данни, засяга правото на неприкосновеност на личния живот и правото на защита на личните данни съгласно Хартата. Намесата в тези основни права трябва да бъде обоснована²⁶.

По отношение на правото на защита на личните данни, в това число сигурност на данните, се прилага съответното законодателство на ЕС²⁷, а именно Регламент 2016/679. Не се предвижда дерогация от режима за защита на данните на Съюза и държавите членки следва да приложат ясни правила, условия и солидни гаранции в съответствие с достиженията на правото на ЕС за защита на данните, когато това е

²⁶ В решението по дело C-291/12 *Schwarz c/y Stadt Bochum* (ECLI:EU:C:2013:670) Съдът на Европейския съюз определи критерии за обосновката на подобна намеса в контекста на Регламент № 2252/2004. Той припомни, че ограничаването на права, залегнали в Хартата, трябва да е „предвидено в закон и да зачита основното съдържание на тези права и ако при спазване на принципа на пропорционалност то е необходимо и ако действително отговаря на признати от Съюза цели от общ интерес или на необходимостта да се защитят правата и свободите на други хора“, и констатира, че целта „да се предотврати фалшификацията на паспорти, а втората — да се попречи на незаконното им използване“ изпълнява тези критерии.

²⁷ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (Текст от значение за ЕИП) и Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета.

уместно. Задължителното включване на биометрични данни в личните карти на гражданите на ЕС и в картите за пребиваване, издавани на граждани на трети държави, които са членове на семейството на граждани на Съюза, ще бъде приложено заедно с конкретни гаранции, съответстващи на гаранциите, въведени за паспортите и другите документи за пътуване²⁸, както и за разрешенията за пребиваване²⁹.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението няма отражение върху бюджета на ЕС.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизми за наблюдение, оценка и докладване**

С цел да се осигури ефективно изпълнение на предвидените мерки и да се наблюдават резултатите от тях, Комисията ще продължи да работи в тясно сътрудничество със съответните заинтересовани страни от националните органи и агенциите на ЕС.

Комисията ще приеме програма за наблюдение на крайните продукти, резултатите и въздействието на настоящия регламент. В програмата за наблюдение ще се определя чрез какви средства и на какви интервали се събират данните и другите необходими доказателства. Една година след началото на прилагането и всяка година след това държавите членки следва да докладват на Комисията определена информация, която се счита за имаща съществено значение за ефективното наблюдение на функционирането на настоящия регламент. По-голямата част от тази информация ще се събира от компетентните органи при изпълнение на задълженията им и следователно не изисква допълнителни усилия за събиране на данни.

Комисията ще оцени ефективността, ефикасността, уместността, последователността и добавената стойност от ЕС на произтичащата нормативна уредба не по-рано от 6 години след датата на прилагане, за да се гарантира наличието на достатъчно данни, отнасящи се до прилагането на регламента. При изработване на оценката следва да се проведат консултации със заинтересованите страни, за да се съберат техните становища относно въздействието на законодателните промени и незаконодателните мерки. Напредъкът ще бъде измерван спрямо съществуващото положение при влизането в сила на законодателния акт.

- **Подробно разяснение на отделните разпоредби на предложението**

В глава I (членове 1 и 2) от предложението се описват предметът и обхватът на регламента. Регламентът обхваща всички документи, свързани с упражняването на правото на свободно движение от страна на граждани на ЕС и членовете на техните семейства и които са посочени в Директива 2004/38/ЕО относно свободното движение. Те включват националните лични карти, които дават възможност за напускане и за влизане на територията на друга държава членка, документите за пребиваване, издавани на гражданите на ЕС, и картите за пребиваване, издавани на граждани на трети държави, които са членове на семейството на граждани на ЕС.

В член 3 от глава II се разглеждат по-подробно общите изисквания, включително минималните защитни елементи, на които трябва да отговарят националните лични карти. Те се основават на спецификациите в документ 9303 на ИКАО. Тези

²⁸ Регламент (ЕО) № 2252/2004 на Съвета.

²⁹ Регламент (ЕО) № 1030/2002 на Съвета.

спецификации на ИКАО са общоприложими за машинночитаемите документи за пътуване и осигуряват оперативна съвместимост в световен план, когато тези документи се проверяват визуално и с машинночитаеми средства.

В член 4 се описват специфичните изисквания, които трябва да бъдат взети предвид при събирането на биометрични данни.

Член 5 предвижда петгодишен срок, в който постепенно да се извадят от употреба предишните формати, с изключение на картите, които не са машинночитаеми в съответствие с документ 9303 на ИКАО, част 3 (седмо издание, 2015 г.), които следва да бъдат извадени от употреба в срок от две години след датата на прилагане на регламента. Тези срокове за постепенно изваждане от употреба дават възможност на ЕС и неговите държави членки да запълнят възможно най-бързо съществуващите пропуски в сигурността на личните карти, като същевременно се отчитат изискванията за оперативна съвместимост в случаите, когато личните карти не отговарят на стандартите за машинна четимост, определени в част 3 от документ 9303 на ИКАО.

В глава III (член 6) се разглеждат документите за пребиваване, издавани на гражданите на ЕС. Тези документи се издават на гражданите на ЕС, които са упражнили правото си на свободно движение, и удостоверяват правото им да пребивават в приемащата държава членка, което е предоставено пряко от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Те са и средство за доказване на пребиваването. Минималните стандарти за сигурност във връзка с формата на тези документи ще улеснят тяхната проверка и контрола на тяхната автентичност от страна на други държави членки, и по-специално от държавата членка на произход на гражданина.

Глава IV се отнася до картите за пребиваване, издавани на членове на семейството на граждани на ЕС, които са упражнили правото си на свободно движение. Тези карти се издават на членовете на семейството, които не са граждани на Съюза. Те посочват производното право на пребиваване в приемащата държава членка като членове на семейството на граждани на ЕС, упражнили правото си на свободно движение. Освен това, когато от тези членове на семейството се изисква да притежават входна виза в съответствие с Регламент (ЕО) № 539/2001 или, ако е приложимо, съгласно националното право, картите за пребиваване ги освобождават от това задължение, когато придружават или се присъединяват към гражданин на Съюза.

Като документ, който при тези обстоятелства може да доведе до освобождаване от изискването за притежаване на виза, нивото на сигурност на неговите защитни елементи следва да бъде повишено. По-специално защитните елементи следва да бъдат същите като предвидените за разрешенията за пребиваване за граждани на трети държави в изменения Регламент (ЕО) № 1030/2002 на Съвета относно единния формат на разрешенията за пребиваване за гражданите на трети страни (член 7). Въпреки това, както е предвидено в член 10, параграф 1 от Директива 2004/38/ЕО, в заглавието на документа следва да бъде посочен статутът на член на семейството на гражданин на Съюза. Държавите членки могат да използват стандартен код, по-специално ако формулировката е прекалено дълга, за да се побере в полето за заглавието.

В член 8 са посочени договореностите за постепенно изваждане от употреба на картите за пребиваване, които не отговарят на изискванията. Картите, които вече са издадени в единния формат, описан в Регламент № 1030/2002 на Съвета, изменен с Регламент № 380/2008, но все още не съдържат промените, въведени с Регламент (ЕС) 2017/1954, ще бъдат извадени от употреба в срок от пет години след датата на прилагане на

предложения регламент. По отношение на другите карти, които не включват промените, въведени с Регламент № 380/2008, и които не съответстват на това равнище на сигурност на документите, е предвиден по-кратък срок от две години за постепенното им изваждане от употреба.

Глава V установява общи разпоредби за трите вида документи.

В член 9 се описва задължението за държавите членки да определят звена за контакт във връзка с прилагането на регламента.

В член 10 се определя рамката за защита на данните и допълнително се уточняват гаранции за защита на данните.

В член 11 се посочва, че Комисията ще създаде подробна програма за наблюдение на крайните продукти, резултатите и въздействието на настоящия регламент.

В член 12 се посочва, че Комисията следва да представи на Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет доклад за прилагането на настоящия регламент и доклад относно основните констатации от оценката. Комисията следва да извърши оценката на настоящия регламент в съответствие с Насоките на Комисията за по-добро регулиране и съгласно точки 22 и 23 от Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г.³⁰ За да може да изготви такъв доклад, Комисията ще разчита на приноса на държавите членки.

Член 13 предвижда регламентът да влезе в сила в деня след публикуването му в Официален вестник на Европейския съюз и да започне да се прилага 12 месеца след влизането му в сила.

³⁰ Междунституционално споразумение между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г. (ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1—14).

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

относно повишаване на сигурността на личните карти на гражданите на Съюза и на документите за пребиваване, издавани на гражданите на Съюза и на членовете на техните семейства, които упражняват правото си на свободно движение

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,
като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 21, параграф 2 от него,
като взеха предвид предложението на Европейската комисия,
след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,
като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,
като взеха предвид становището на Комитета на регионите²,
в съответствие с обикновената законодателна процедура,
като имат предвид, че:

- (1) В Договорите на ЕС бе решено да се улесни свободното движение на хора и същевременно да се гарантира безопасността и сигурността на народите, като се установи пространство на свобода, сигурност и правосъдие в съответствие с разпоредбите на Договора за функционирането на Европейския съюз,
- (2) Гражданството на Съюза дава на всеки гражданин на Съюза правото на свободно движение при спазване на определени ограничения и условия. Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета привежда в действие това право³. Член 45 от Хартата също предвижда право на свободно движение и пребиваване. Свободата на движение предполага правото на напускане и влизане на територията на държавите членки с валидна лична карта или паспорт.
- (3) Съгласно член 4 от Директива 2004/38/ЕО държавите членки издават и подновяват на своите граждани лични карти или паспорти в съответствие

¹ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

² ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

³ Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки (ОВ L 158, 30.4.2004 г., стр. 77).

със своето законодателство. Освен това член 8 от Директива 2004/38/ЕО гласи, че те могат да изискват от гражданите на Съюза и членовете на техните семейства да се регистрират пред съответните органи. Държавите членки са длъжни да издават удостоверения за регистрация на гражданите на Съюза при условията, предвидени в директивата. Държавите членки също така са длъжни да издават карти за пребиваване на членовете на семейството, които не са граждани на държава членка, а при поискване — да издават документи, удостоверяващи постоянно пребиваване, и карти за постоянно пребиваване.

- (4) Съгласно член 35 от Директива 2004/38/ЕО държавите членки могат да приемат необходимите мерки за отказване, прекратяване или отнемане на някое от правата, предоставени с тази директива, в случаи на злоупотреба с права или измама. Подправянето на документи или лъжливото представяне на материални факти, свързани с условията за правото на пребиваване, бяха определени като типични случаи на измами в контекста на директивата⁴.
- (5) В плана за действие от декември 2016 г. относно сигурността на документите бе разгледан рискът от измами с личните карти и документите за пребиваване⁵, а в Доклада за гражданството за 2017 г. бе поет ангажимент да се анализират варианти на политиката за повишаване на сигурността на личните карти и документите за пребиваване.
- (6) Настоящият регламент не изисква от държавите членки да въвеждат лични карти или документи за пребиваване, когато такива не са предвидени в националното право, и не засяга компетентността на държавите членки да издават други документи за пребиваване съгласно националното право, които са извън приложното поле на правото на Съюза, например карти за пребиваване за всички жители на територията, независимо от тяхното гражданство.
- (7) Настоящият регламент не засяга използването на лични карти и документи за пребиваване с функция за електронна идентификация от страна на държавите членки за други цели, нито засяга правилата, установени в Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета⁶, който предвижда взаимно признаване в целия Съюз на електронната идентификация при достъпа до обществени услуги и помага на гражданите, които се преместват в друга държава членка, като изисква признаването на средствата за електронна идентификация в друга държава членка. Подобрените лични карти следва да гарантират по-лесно установяване на самоличността и да допринасят за по-добър достъп до услуги.
- (8) За правилната проверка на личните карти и документите за пребиваване се изисква държавите членки да използват правилното заглавие за всеки вид документ. За да се улесни проверката на документите в други държави

⁴ COM(2013) 837 final от 25.11.2013 г., стр. 7 и COM(2009) 313 final от 2.7.2009 г., стр. 15.

⁵ COM(2016) 790 final.

⁶ Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 73).

членки, заглавието на документа следва да фигурира на поне още един друг официален език на институциите на Съюза.

- (9) Защитните елементи са необходими, за да се провери дали документът е автентичен и да се установи самоличността на дадено лице. Установяването на минимални стандарти за сигурност и включването на биометрични данни в личните карти и в картите за пребиваване на членовете на семейството, които не са граждани на държава членка, са важна стъпка за по-сигурното им използване в Съюза. Включването на такива биометрични идентификатори следва да даде възможност на гражданите да се възползват в пълна степен от своите права на свободно движение.
- (10) За целите на настоящия регламент следва да се вземат предвид спецификациите, установени в Документ 9303 на Международната организация за гражданско въздухоплаване (ИКАО) относно машинночитаемите документи (седмо издание, 2015 г.), които осигуряват оперативна съвместимост в световен план, включително за машинната четимост и използването на визуална проверка.
- (11) Процедурата за снемане на отпечатъци и за заснемане на портретна снимка следва да отчита специфичните нужди на децата и да се прилага в съответствие с гаранциите, които са предвидени в член 24 от Хартата на основните права на Европейския съюз, в Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и в Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на детето.
- (12) Въвеждането на минимални стандарти за сигурност и за формата на личните карти следва да позволи на държавите членки да разчитат на автентичността на тези документи, когато гражданите на ЕС упражняват правото си на свободно движение. Въпреки че се запазва възможността за определяне на допълнителни национални елементи, следва да се гарантира, че тези елементи не намаляват ефективността на общите защитни елементи или че не въздействат отрицателно върху трансграничната оперативна съвместимост на личните карти, като например възможността личните карти да могат да бъдат прочитани от устройства, използвани от държави членки, различни от държавата членка на издаване.
- (13) Регламентът ще бъде съобразен със задълженията, залегнали в Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, която е ратифицирана от всички държави членки и от Съюза⁷. Поради това следва да се насърчава включването на допълнителни елементи, които правят личните карти по-достъпни и по-лесни за ползване от хората с увреждания, например лицата с увредено зрение.
- (14) Документите за пребиваване, издавани на граждани на Съюза, следва да съдържат определени данни, за да се гарантира, че тези лица се идентифицират като граждани на Съюза във всички държави членки. Това следва да улесни признаването на упражняването от страна на мобилните граждани на ЕС на правото им на свободно движение и правата, присъщи на

⁷ ОВ L 23, 26.11.2009 г.

това упражняване, но хармонизирането следва да не надхвърля необходимото за преодоляване на слабостите в настоящите документи.

- (15) По отношение на документите за пребиваване, издавани на членове на семейството, които не са граждани на държава членка, е подходящо да се използват същите формат и защитни елементи, предвидени в Регламент (ЕО) № 1030/2002 на Съвета⁸, който установява единен формат на разрешенията за пребиваване за гражданите на трети страни, последно изменен с Регламент (ЕС) 2017/1954⁹. Освен че служат за доказателство за правото на пребиваване, тези документи освобождават своите притежатели, които при други обстоятелства са задължени да притежават виза, от необходимостта да получават виза, когато придружават или се присъединяват към гражданина на Съюза на територията на Съюза.
- (16) В член 10 от Директива 2004/38/ЕО се предвижда, че документите, които се издават на членове на семейството, които не са граждани на държава членка, следва да се наричат „Карта за пребиваване на член на семейството на гражданин на Съюза“.
- (17) Личните карти и картите за пребиваване на член на семейството на гражданин на Съюза с недостатъчни защитни елементи следва постепенно да бъдат извадени от употреба, като се отчитат както рискът за сигурността, така и разходите, извършени от държавите членки. Като цяло срокът от пет години следва да бъде достатъчен, за да се постигне равновесие между честотата, с която документите обикновено се заменят, и необходимостта да се преодолеят съществуващите пропуски в сигурността в рамките на Европейския съюз. Въпреки това, по съображения за сигурност, за картите, които не притежават съществени елементи, по-специално машинна четимост, е необходим по-кратък срок, а именно две години.
- (18) По отношение на личните данни, които ще бъдат обработвани в контекста на прилагането на настоящия регламент, се прилага Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните)¹⁰. Необходимо е допълнително да се уточнят гаранциите, приложими към обработените лични данни. Субектите на данни следва да бъдат добре осведомени за съществуването в техните документи на носителя на запаметена информация, съдържащ биометричните им данни, включително за безконтактната достъпност на носителя, както и за всички случаи, при които се използват данните, съдържащи се в техните лични карти и документи за пребиваване. Във всички случаи субектите на данни следва да имат достъп до обработваните лични данни в личните им карти и в документите им за пребиваване и право тези данни да бъдат коригирани.

⁸ Регламент (ЕО) № 1030/2002 на Съвета от 13 юни 2002 г. относно единния формат на разрешенията за пребиваване за гражданите на трети страни (ОВ L 157, 15.6.2002 г., стр. 1).

⁹ ОВ L 286, 1.11.2017 г., стр. 9.

¹⁰ ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1.

- (19) Необходимо е в настоящия регламент да се уточни основата за събирането и съхраняването на данни върху носителя на запаметена информация на личните карти и документите за пребиваване. В съответствие с националното си законодателство или със законодателството на Съюза държавите членки могат да съхраняват други данни върху носител на запаметена информация за електронни услуги или други цели, свързани с личната карта или документа за пребиваване. Обработването на тези данни, включително тяхното събиране и целите, за които те могат да бъдат използвани, следва да бъде разрешено от националното право или от правото на Съюза. Всички национални данни следва да бъдат физически или логически отделени от биометричните данни, посочени в настоящия регламент.
- (20) Държавите членки следва да приложат разпоредбите на настоящия регламент най-късно 12 месеца след влизането му в сила. Считано от датата на прилагане на настоящия регламент, държавите членки следва да издават документи съгласно изискванията, установени в настоящия регламент.
- (21) Комисията следва да докладва за изпълнението на настоящия регламент три години след датата на неговото прилагане, включително относно целесъобразността на нивото на сигурност. В съответствие с точки 22 и 23 от Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество¹¹ Комисията следва да извърши оценка на настоящия регламент въз основа на информация, събрана чрез специфични мерки за наблюдение, за да оцени реалното въздействие на регламента и необходимостта от последващи действия.
- (22) Тъй като целите на настоящия регламент не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки и могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.
- (23) Настоящият регламент е съобразен с основните права и съблюдава принципите, признати по-специално с Хартата на основните права на Европейския съюз, включително зачитането на неприкосновеността на личния и семейния живот, правото на защита на личните данни, правото на свободно движение и правото на ефективни правни средства за защита,

¹¹ Междунституционално споразумение между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г. (ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1—14).

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ПРЕДМЕТ, ПРИЛОЖНО ПОЛЕ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Член 1

Предмет

Настоящият регламент укрепва стандартите за сигурност, приложими към личните карти, издавани от държавите членки на техните граждани, и на документите за пребиваване, издавани от държавите членки на гражданите на Съюза и на членовете на техните семейства при упражняване на правото им на свободно движение.

Член 2

Приложно поле

Настоящият регламент се прилага по отношение на:

- а) личните карти, издавани от държавите членки на техните собствени граждани, както е посочено в член 4, параграф 3 от Директива 2004/38/ЕО;
- б) удостоверенията за регистрация, издавани на граждани на Съюза, които пребивават над три месеца в приемаща държава членка, в съответствие с член 8 от Директива 2004/38/ЕО и документите, удостоверяващи постоянно пребиваване, издавани на граждани на Съюза при подаване на молба в съответствие с член 19 от Директива 2004/38/ЕО;
- в) картите за пребиваване, издавани на членове на семейството на граждани на Съюза, които не са граждани на държава членка, в съответствие с член 10 от Директива 2004/38/ЕО и картите за постоянно пребиваване, издавани на членове на семейството на граждани на Съюза, които не са граждани на държава членка, в съответствие с член 20 от Директива 2004/38/ЕО.

ГЛАВА II

НАЦИОНАЛНИ ЛИЧНИ КАРТИ

Член 3

Стандарти за сигурност/формат/спецификации

- (1) Личните карти, издавани от държавите членки, се изготвят във формат ID-1 и отговарят на минималните стандарти за сигурност, посочени в документ 9303 на ИКАО (седмо издание, 2015 г.).
- (2) Заглавието на документа („Лична карта“) се изписва на официалния език или езици на издаващата държава членка и на поне още един официален език на институциите на Съюза.

- (3) Личните карти включват носител на запаметена информация с висока степен на защита, който съдържа портретна снимка на притежателя на картата и два пръстови отпечатъка в оперативно съвместими формати.
- (4) Носителят на запаметена информация има достатъчен капацитет и способност, за да гарантира целостта, автентичността и поверителността на данните. Съхраняваните данни са достъпни по безконтактен и защитен начин, както е предвидено в решенията за изпълнение на Комисията, приети в съответствие с член 2 от Регламент (ЕО) № 1030/2002.
- (5) Следните лица се освобождават от изискването за снемане на пръстови отпечатъци:
 - а) деца под 12-годишна възраст;
 - б) лица, при които снемането на пръстови отпечатъци е физически невъзможно.
- (6) Държавите членки могат да записват допълнителни подробности и наблюдения, предназначени за използване в национален контекст, съгласно техните национални разпоредби.
- (7) Когато държавите членки включват в личната карта двоен интерфейс или отделен носител на запаметена информация, допълнителният носител отговаря на съответните стандарти на ISO и не пречи на носителя на запаметена информация, посочен в параграф 3.
- (8) Когато държавите членки съхраняват в личните карти данни за електронни услуги като електронно правителство и електронен бизнес, националните данни са физически или логически отделени от биометричните данни, посочени в параграф 3.
- (9) Когато държавите членки добавят в личните карти национални защитни елементи, това не намалява трансграничната оперативна съвместимост на личните карти и ефективността на минималните стандарти за сигурност.
- (10) Максималният срок на валидност на личните карти е 10 години. Могат да бъдат предвидени изключения за определени възрастови групи.

Член 4

Събиране на биометрични идентификатори

- (1) Биометричните идентификатори се събират от квалифицирани и надлежно оправомощени служители, определени от националните органи, които отговарят за издаването на лични карти.
- (2) Ако възникнат трудности при събирането на биометрични идентификатори, държавите членки гарантират наличието на подходящи процедури, за да се гарантира запазването на достойнството на съответното лице.

Член 5

Постепенно изваждане от употреба

Личните карти, които не отговарят на изискванията на член 3, престават да бъдат валидни при изтичане на срока им на валидност или в срок от пет години след [дата на прилагане на настоящия регламент], ако тази дата е по-ранна. Личните карти, които не включват функционална машинночитаема зона (МЗ/MRZ) в съответствие с част 3 на документ 9303 на ИКАО (седмо издание, 2015 г.), обаче престават да бъдат валидни при изтичане на срока им на валидност или в срок от две години след [дата на прилагане на настоящия регламент], ако тази дата е по-ранна.

ГЛАВА III ДОКУМЕНТИ ЗА ПРЕБИВАВАНЕ ЗА ГРАЖДАНИ НА СЪЮЗА

Член 6

Минимална информация, която следва да бъде посочена

В документите за пребиваване, издавани от държавите членки на граждани на Съюза, се посочва най-малко следното:

- а) заглавие на документа на официалния език или езици на съответната държава членка и на поне още един официален език на институциите на Съюза;
- б) ясно обозначение, че документът се издава в съответствие с Директива 2004/38/ЕО;
- в) номер на документа;
- г) име (фамилно и собствено име или имена) на притежателя;
- д) дата на раждане на притежателя;
- е) дата на издаване;
- ж) място на издаване.

ГЛАВА IV КАРТИ ЗА ПРЕБИВАВАНЕ ЗА ЧЛЕНОВЕ НА СЕМЕЙСТВОТО, КОИТО НЕ СА ГРАЖДАНИ НА ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА

Член 7

Единен формат

- (1) При издаването на карти за пребиваване на членове на семейството на граждани на Съюза, които не са граждани на държава членка, държавите членки използват същия формат, установен с разпоредбите на Регламент

(ЕО) № 1030/2002 на Съвета относно единния формат на разрешенията за пребиваване за гражданите на трети страни, последно изменен с Регламент (ЕС) 2017/1954 и приложен с разпоредбите на Решение С(2002) 3069 на Комисията от 14 август 2002 г. за установяване на техническите спецификации за единния формат на разрешителните за пребиваване на граждани на трети страни, последно изменен с Решение С(2013) 6178 на Комисията от 30.9.2013 г.

- (2) Чрез дерогация от параграф 1 в картата се посочва ясно, че е издадена в съответствие с Директива 2004/38/ЕО, и тя носи заглавието „Карта за пребиваване на член на семейството на гражданин на Съюза“ или съответно „Карта за постоянно пребиваване на член на семейството на гражданин на Съюза“. Държавите членки могат да използват стандартизирания код „Art 10 DIR 2004/38/ЕС“ или съответно „Art 20 DIR 2004/38/ЕС“.
- (3) Държавите членки могат да въведат информация за употреба на национално равнище в съответствие с националното право. При въвеждане и съхраняване на такива данни държавите членки спазват същите изисквания, посочени в член 4, алинея 2 от Регламент (ЕО) № 1030/2002 на Съвета, последно изменен с Регламент (ЕС) 2017/1954.

Член 8

Постепенно изваждане от употреба на съществуващите карти за пребиваване

- (1) Картите за пребиваване, които се издават на членове на семейството на граждани на Съюза, които не са граждани на държава членка, и които към [датата на влизане в сила на настоящия регламент] не са във формат за разрешенията за пребиваване, предвиден в Регламент (ЕО) № 1030/2002, изменен с Регламент (ЕО) № 380/2008 на Европейския парламент и на Съвета, престават да бъдат валидни при изтичане на срока им на валидност или в срок от [две години след датата на прилагане на настоящия регламент], ако тази дата е по-ранна.
- (1) Картите за пребиваване, които се издават на членове на семейството на граждани на Съюза, които не са граждани на държава членка, и които към [датата на влизане в сила на настоящия регламент] са във формат за разрешенията за пребиваване за граждани на трети държави, предвиден в Регламент (ЕО) № 1030/2002, изменен с Регламент (ЕО) № 380/2008, но не са във формат, предвиден в Регламент (ЕО) № 1030/2002, изменен с Регламент (ЕС) 2017/1954, престават да бъдат валидни при изтичане на срока им на валидност или в срок от [пет години след датата на прилагане на настоящия регламент], ако тази дата е по-ранна.

ГЛАВА V ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 9

Звено за контакт

- (1) Всяка държава членка определя един орган, който да служи като звено за контакт във връзка с прилагането на настоящия регламент. Тя съобщава името на този орган на Комисията и на останалите държави членки. Ако държава членка промени определения от нея орган, тя информира Комисията и другите държави членки за това.
- (2) Държавите членки гарантират, че звената за контакт са запознати и са в състояние да си сътрудничат със съществуващите и имащите отношение служби за информация и съдействие на равнище ЕС, като например Your Europe, SOLVIT, EURES, органите, предвидени по член 4 от Директива 2014/54/ЕС, мрежата Enterprise Europe и единните звена за контакт.

Член 10

Защита на личните данни

- (1) Без да се засяга прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679, лицата, на които се издава лична карта или документ за пребиваване, имат право да проверяват личните данни, които се съдържат в документите, и ако е уместно, да поискат коригирането или заличаването им.
- (2) В личната карта или документа за пребиваване се включва информация в машинночитаема форма само в съответствие с разпоредбите на настоящия регламент или на националното законодателство на издаващата държава членка.
- (3) Събраните биометрични данни, които се съхраняват върху носителя на запаметена информация на личните карти и документите за пребиваване, се използват само в съответствие със законодателството на Съюза и националното законодателство за проверка на:
 - а) автентичността на личната карта или документа за пребиваване;
 - б) самоличността на притежателя с помощта на налични в момента сравними отличителни знаци, когато законът изисква да се представи личната карта или документът за пътуване.

Член 11

Наблюдение

Най-късно 12 месеца след влизането в сила на настоящия регламент Комисията изготвя подробна програма за наблюдение на крайните продукти, резултатите и въздействието на настоящия регламент.

В програмата за наблюдение се определя чрез какви средства и на какви интервали се събират данните и другите необходими доказателства. В нея се посочват действията, които трябва да бъдат предприети от Комисията и от държавите членки за събирането и анализа на данните и другите доказателства.

Държавите членки предоставят на Комисията данните и другите доказателства, необходими за наблюдението.

Член 12

Докладване и оценка

- (1) Четири години след датата на прилагане на Регламента Комисията докладва на Европейския парламент, на Съвета и на Европейския икономически и социален комитет за прилагането на настоящия регламент.
- (2) Не по-рано от шест години след датата на прилагане на настоящия регламент Комисията извършва оценка на настоящия регламент и представя основните констатации от нея в доклад до Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет. Оценката се извършва в съответствие с насоките на Комисията за по-добро регулиране.
- (3) Държавите членки предоставят на Комисията информацията, необходима за изготвянето на докладите.

Член 13

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага след изтичането на 12 месеца от влизането му в сила.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател